

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства фінансів України

29 вересня 2025 року № 497

Порядок
проведення перевірки рівня митних компетенцій, форма та порядок
складання індивідуальної програми професійного розвитку посадових осіб
митних органів

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає процедуру проведення перевірки рівня митних компетенцій посадових осіб митних органів, форму та порядок складання індивідуальної програми професійного розвитку посадових осіб митних органів (далі – перевірка рівня митних компетенцій).

Дія цього Порядку поширюється на посадових осіб митних органів, які є державними службовцями та займають посади державної служби категорій «Б» і «В».

Перевірка рівня митних компетенцій посадових осіб митних органів, які займають посади державної служби категорій «Б» і «В», проводиться у жовтні – грудні щорічно.

2. У цьому Порядку терміни вживаються у таких значеннях:

індивідуальна програма професійного розвитку посадової особи митного органу (далі – індивідуальна програма) – документ, що визначає індивідуальні потреби посадової особи митного органу у професійному навчанні, форму та види проходження такого навчання та складається з метою планування професійного розвитку посадової особи митного органу, спрямованого на набуття та вдосконалення її професійних знань, умінь і навичок, що забезпечують відповідну професійну компетентність на займаній посаді;

митні компетенції (операційні, управлінські, професійні (поведінкові) – це вимоги до професійної компетентності посадових осіб митних органів, які займають посади державної служби категорій «Б» і «В»;

обставини непереборної сили (форс-мажор) – це обставини, які унеможливають виконання службових обов'язків через надзвичайні та невідворотні події, що не підпадають під контроль посадової особи (стихійні лиха, техногенні аварії, виникнення технічних збоїв програмного забезпечення, оповіщення автоматизованої системи центрального оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій, зокрема про повітряну тривогу, епідемії або прийняття рішень, які об'єктивно унеможливають виконання обов'язків);

перелік митних компетенцій – систематизований опис для кожної компетенції сукупності характеристик: знань, умінь, навичок, здібностей, мотивів і цінностей;

НАКАЗ Мінфін СЕД АСКОД

Сертифікат 3FAA9288358EC003040000004C182C009646E200

Підписувач Сивоконь Дмитро Володимирович

Дійсний з 25.03.2025 10:48:04 по 23.03.2027 10:48:04

Міністерство фінансів України

№ 497 від 29.09.2025

посадові особи митного органу – посадові особи апарату Держмитслужби та її територіальних органів;

професійна компетентність посадових осіб митних органів – здатність у межах визначених за посадою повноважень застосовувати знання законодавства, спеціальні знання (операційні митні компетенції), уміння та навички, виявляти відповідні моральні та ділові якості (управлінські та професійні (поведінкові) компетенції)) для належного виконання встановлених завдань і обов'язків, навчання, професійного та особистісного розвитку.

Інші терміни, які використовуються у цьому Порядку, вживаються у значеннях, наведених у Митному кодексу України, Законах України «Про державну службу», «Про освіту», «Про відпустки».

3. Перевірка рівня митних компетенцій проводиться з дотриманням таких принципів:

- об'єктивності;
- достовірності;
- доступності;
- недискримінації та прозорості;
- взаємодії та поваги до гідності посадової особи митного органу.

II. Організаційні засади перевірки рівня митних компетенцій

1. Рішення про проведення перевірки рівня митних компетенцій посадових осіб Держмитслужби та її територіальних органах приймає Голова Держмитслужби шляхом видання наказу, який оприлюднюється на офіційному вебсайті Держмитслужби не пізніше ніж за 30 календарних днів до початку такої перевірки.

2. Учасниками перевірки рівня митних компетенцій є:

- Голова Держмитслужби та керівники територіальних органів Держмитслужби;
- комісія з проведення тестування та анкетування рівня митних компетенцій;
- посадові особи митних органів, які займають посади державної служби категорій «Б» і «В» і проходять перевірку рівня митних компетенцій;
- служба управління персоналом.

3. Голова Держмитслужби / керівник відповідного територіального органу з метою організації та проведення перевірки рівня митних компетенцій видає наказ, який містить:

- строки проведення перевірки рівня митних компетенцій;
- графік проведення перевірки рівня митних компетенцій (далі – графік);
- список посадових осіб, які підлягають перевірці рівня митних компетенцій;

персональний склад комісії(ій) з проведення тестування та анкетування рівня митних компетенцій (далі – комісія);

структурні підрозділи, що забезпечують матеріально-технічний супровід процесу проведення перевірки рівня митних компетенцій.

4. Наказ про перевірку рівня митних компетенцій доводиться до відома всіх посадових осіб митних органів, що підлягають перевірці рівня митних компетенцій.

5. Посадові особи митних органів, що підлягають перевірці рівня митних компетенцій (далі – посадові особи – учасники перевірки):

беруть участь у перевірці рівня митних компетенцій;

ознайомлюються з наказом про затвердження висновку щодо результатів перевірки рівня митних компетенцій посадових осіб митних органів (далі – висновок);

за результатами проведення перевірки рівня митних компетенцій проходять підвищення кваліфікації відповідно до вимог статті 48 Закону України «Про державну службу».

6. Комісія здійснює:

інформування посадових осіб – учасників перевірки про дату та час проведення перевірки;

ідентифікацію посадових осіб – учасників перевірки, які проходять тестування та анкетування;

проведення інструктажу перед тестуванням та анкетуванням;

проведення тестування та анкетування;

ознайомлення посадових осіб – учасників перевірки про результати тестувань та підсумки анкетування;

ведення протоколів комісії з фіксацією результатів тестування та підсумками анкетування, фактів неявки / повторної неявки для проходження перевірки рівня митних компетенцій посадових осіб – учасників перевірки (далі – протоколи);

передачу протоколів службі управління персоналом не пізніше наступного робочого дня після його складання.

7. Служба управління персоналом надає консультативну та методичну допомогу учасникам перевірки рівня митних компетенцій, здійснює заходи щодо її організації, у тому числі:

готує проєкт наказу про проведення перевірки рівня митних компетенцій посадових осіб митних органів та подає його на підпис Голові Держмитслужби / керівникам відповідного територіального органу;

ознайомлює посадових осіб – учасників перевірки з наказом про проведення перевірки рівня митних компетенцій;

узагальнює висновок щодо результатів перевірки рівня митних компетенцій посадових осіб митних органів;

готує та ознайомлює з наказом про затвердження висновку щодо результатів перевірки рівня митних компетенцій посадових осіб митних органів.

8. Перевірка рівня митних компетенцій проводиться за такими етапами:
прийняття рішення про проведення перевірки рівня митних компетенцій;
ознайомлення з наказом про проведення перевірки рівня митних компетенцій посадових осіб – учасників перевірки в порядку, визначеному статтею 9¹ Закону України «Про державну службу»;
проведення перевірки рівня митних компетенцій;
затвердження висновку;
ознайомлення посадових осіб – учасників перевірки із затвердженим висновком у порядку, визначеному статтею 9¹ Закону України «Про державну службу».

III. Формування переліків тестових питань та питань для анкетування

1. Перелік тестових питань, варіанти відповідей до них затверджуються наказом Держмитслужби та оприлюднюється на офіційному вебсайті не пізніше ніж за 30 календарних днів до початку такої перевірки.

2. Тестові питання, варіанти відповідей до них та питання для анкетування розробляє служба управління персоналом апарату Держмитслужби спільно з спеціалізованим органом з питань спеціалізованої підготовки та кінологічного забезпечення Держмитслужби.

Кожне тестове питання передбачає 4 варіанти відповідей, одна з яких правильна.

3. Перелік тестових питань формується з урахуванням структури кожної окремої операційної митної компетенції. За змістом такі тестові питання поділено на розділи відповідно до визначених операційних митних компетенцій, кожен з яких включає тестові завдання, що групуються за рівнями володіння (базовий, середній, поглиблений, експерт).

IV. Комісія з проведення тестування та анкетування рівня митних компетенцій

1. Для здійснення організаційного супроводу, адміністративної і технічної підтримки проходження тестувань та анкетування наказом Держмитслужби / територіального органу утворюється комісія у складі голови, заступника голови і членів комісії строком на один рік.

2. Залежно від штатної чисельності територіального органу Держмитслужби може бути утворено одну комісію у складі не менше 5 осіб або декілька таких комісій.

3. Втручання у роботу комісії в будь-якій формі не допускається.

4. Під час проведення тестування та анкетування забезпечується відео- та аудіофіксація, про що попереджаються посадові особи – учасники перевірки.

Відео- та аудіозаписи зберігаються у службі управління персоналом протягом 1 року після затвердження висновку.

5. Голова комісії забезпечує організацію роботи комісії, надає обов'язкові до виконання доручення членам комісії у межах забезпечення її роботи.

У разі тимчасової відсутності голови комісії його обов'язки виконує заступник голови комісії.

6. У разі тимчасової відсутності членів комісії з об'єктивних причин (відпустки, відрядження, тимчасова непрацездатність, виконання службових обов'язків тощо), що спричиняє відсутність кворуму (менше половини складу комісії), дата проведення перевірки рівня митних компетенцій може бути перенесена комісією з урахуванням графіка, але не пізніше ніж через 10 робочих днів з дня виявлення факту відсутності кворуму, про що повідомляються посадові особи – учасники перевірки та члени комісії відповідно до статті 9¹ Закону України «Про державну службу».

Для забезпечення безперервності роботи комісії за рішенням Голови Держмитслужби / керівника відповідного територіального органу можливе тимчасове введення до її складу іншої посадової особи, яка пройшла перевірку рівня митних компетенцій, на період відсутності основного члена.

7. У разі проходження членом комісії перевірки рівня митних компетенцій відповідно до графіка проведення перевірки рівня митних компетенцій його повноваження призупиняються на строк проходження такої перевірки, про що зазначається у відповідному протоколі.

Якщо за результатами перевірки рівня митних компетенцій член комісії не підтвердив свого рівня митних компетенцій, Голова Держмитслужби / керівник відповідного територіального органу приймає рішення про його виключення зі складу комісії. У такому разі, а також коли член комісії відсутній більше ніж 30 календарних днів, вносяться відповідні зміни до наказу про її утворення щодо виключення зі складу комісії та включення іншої посадової особи до складу комісії.

8. Тестування та анкетування відбувається за присутності не менше як половини загального складу комісії.

9. Результати проходження тестувань і підсумки анкетування зазначаються у відповідному протоколі комісії.

Протоколи комісії зберігаються у службі управління персоналом протягом 1 року після затвердження висновку.

V. Умови проведення перевірки рівня митних компетенцій

1. Перевірка рівня митних компетенцій посадових осіб митних органів проводиться за професійними знаннями та за операційними митними, управлінськими та поведінковими (професійними) митними компетенціями, визначеними контрактом про походження служби в митних органах, що передбачена штатним розписом апарату Держмитслужби та її територіальних органів, відповідно до Переліку митних компетенцій та їх рівнів для посад державної служби категорії «Б» і «В» у митних органах, затвердженого наказом Державної митної служби України від 24.03.2025 № 278 «Про затвердження Переліку митних компетенцій та їх рівнів для посад державної служби категорії «Б» і «В» у митних органах».

2. Перевірка рівня митних компетенцій посадової особи, на яку покладено виконання обов'язків за вакантною посадою у митному органі або виконання обов'язків тимчасово відсутньої посадової особи, проводиться за тією посадою, яку вона займає.

3. Процедура перевірки рівня митних компетенцій припиняється у разі звільнення або переведення посадової особи – учасника перевірки на іншу посаду.

4. Перевірка рівня митних компетенцій посадової особи не проводиться, якщо період між призначенням / переведенням на посаду та прийняттям наказу про перевірку рівня митних компетенцій становить менше 3 місяців, а також якщо на дату прийняття такого наказу посадова особа:

тимчасово відсутня на службі протягом 7 місяців підряд;

перебуває у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, без збереження заробітної плати відповідно до пункту 3 частини першої статті 25 Закону України «Про відпустки»;

відсутня на службі у зв'язку з призовом на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу, військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період або прийняттям на військову службу за контрактом, зокрема шляхом укладення нового контракту на проходження військової служби, під час дії особливого періоду;

відсутня на службі у зв'язку з проходженням спеціальної підготовки кандидатами на посаду судді відповідно до статті 77 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»;

відсутня на службі у зв'язку з призупиненням дії контракту;

відсторонена від виконання посадових обов'язків (повноважень) у порядку, визначеному законом.

5. Перевірка рівня митних компетенцій в окремо визначені строки проводиться у разі:

1) поновлення посадової особи на займаній посаді у порядку, визначеному частиною третьою статті 570³ глави 79 розділу XX Митного кодексу України, – протягом 20 робочих днів з дня укладення контракту;

2) непроходження посадовою особою перевірки рівня митних компетенцій з поважних причин, які мають відповідне підтвердження, – протягом 20 робочих днів після виходу на роботу;

3) продовження за угодою сторін строку дії контракту шляхом укладення додаткової угоди – не пізніше 2 місяців до закінчення строку дії чинного контракту;

4) у разі неуспішного складання тестування – через 5 місяців після затвердження висновку (крім підпунктів 1, 3 цього пункту);

5) неявки посадової особи для проходження перевірки рівня митних компетенцій без поважних причин – у строк до 5 робочих днів з дати, визначеної графіком або протягом 5 робочих днів після закінчення строку проведення перевірки за графіком;

6) у випадках, визначених пунктами 11–13 розділу VI цього Порядку.

6. Організація та проведення перевірки в окремо визначені строки здійснюється відповідно до вимог цього Порядку.

7. Висновок затверджується наказом Держмитслужби / територіального органу не пізніше 7 робочих днів після завершення перевірки рівня митних компетенцій.

VI. Проведення тестування та анкетування рівня митних компетенцій

1. Перевірка рівня митних компетенцій посадових осіб митних органів проводиться шляхом:

тестування на знання законодавства (Конституції України, законодавства про державну службу, митного та антикорупційного законодавства) (далі – тестування на знання законодавства);

тестування рівня операційних митних компетенцій (далі – тестування операційних митних компетенцій);

анкетування рівня управлінських і професійних (поведінкових) митних компетенцій з метою самооцінки та виявлення потреб у підвищенні кваліфікації в частині управлінських, професійних (поведінкових) митних компетенцій (далі – анкетування).

2. Тестування та анкетування проходить автоматизовано з використанням комп'ютерної техніки у присутності членів комісії.

3. Тестування на знання законодавства включає 50 тестових питань.

Тестові питання для визначення знання законодавства обираються автоматично з переліку. За кожну правильну відповідь тестового питання зараховується 1 бал.

Час для проведення тестування на знання законодавства становить 50 хвилин.

Після закінчення часу, відведеного на проходження тестування на знання законодавства, таке тестування припиняється автоматично, а на екран виводиться результат складання тестування посадової особи – учасника перевірки.

Посадова особа – учасник перевірки може завершити тестування на знання законодавства достроково.

4. Посадова особа – учасник перевірки склав тестування на знання законодавства, якщо за результатами такого тестування він набрав 35 і більше балів.

5. Тестування операційних митних компетенцій передбачає проходження посадовою особою – учасником перевірки тестування за відповідними рівнями операційних компетенцій, визначеними контрактом про походження служби в митних органах.

Тестування проходить автоматизовано з використанням комп'ютерної техніки у присутності членів комісії. Під час проходження тестування питання для кожної посадової особи – учасника перевірки обираються автоматично з переліку питань.

Тестування включає по 20 тестових питань для кожної операційної митної компетенції з урахуванням рівня цієї компетенції, визначеної контрактом про походження служби в митних органах.

За кожну правильну відповідь тестового питання зараховується 1 бал.

Час для проведення тестування операційних митних компетенцій становить 20 хвилин на проходження 20 тестових питань для кожної операційної митної компетенції.

Після закінчення часу, відведеного на перевірку операційних митних компетенцій, тестування припиняється автоматично, а на екран виводиться результат складання тестування посадової особи – учасника перевірки.

Посадова особа – учасник перевірки може завершити тестування операційних митних компетенцій достроково.

6. Посадова особа – учасник перевірки вважається таким, що склав тестування за окремою з визначених операційних митних компетенцій, якщо за результатами її тестування він набрав 14 і більше балів.

7. Результати тестування на знання законодавства та тестування операційних (митних) компетенцій відображаються у протоколі комісії.

8. Анкетування проводиться з метою підтвердження рівня управлінських і професійних (поведінкових) компетенцій для кожної такої компетенції окремо шляхом проходження опитування, за результатами якого формується індивідуальна потреба у професійному навчанні та розвитку посадової особи митного органу.

Посадові особи – учасники перевірки, які займають посади державної служби категорії «Б», проходять анкетування з метою підтвердження рівня управлінських і професійних (поведінкових) митних компетенцій.

Посадові особи – учасники перевірки, які займають посади державної служби категорії «В», проходять анкетування з метою підтвердження рівня професійних (поведінкових) митних компетенцій.

9. Анкетування проходить автоматизовано з використанням комп'ютерної техніки у присутності членів комісії. Час проходження опитування за кожною окремою компетенцією становить 15 хвилин.

10. Під час проходження тестування та анкетування посадовим особам – учасникам перевірки забороняється спілкуватися між собою, користуватися будь-якими джерелами інформації, кінцевим (термінальним) обладнанням (планшети, мобільні телефони тощо).

11. У разі, якщо тестування не відбулося з причин, незалежних від посадової особи – учасника перевірки (обставин непереборної сили (форс – мажор)), посадова особа – учасник перевірки проходить тестування після усунення таких причин у строк, визначений комісією, про що зазначається у протоколі комісії.

12. У разі неявки посадової особи – учасника перевірки для проходження тестування та анкетування у визначений графіком строк, про це зазначається комісією в протоколі.

13. За наявності поважних причин посадова особа – учасник перевірки невідкладно повідомляє службу управління персоналом одним із доступних способів, обраним ним, зокрема засобом телекомунікаційного зв'язку, про неможливість проходження тестування та анкетування у строк, визначений графіком проведення перевірки.

Посадова особа – учасник перевірки забезпечує своєчасне та належне інформування про неможливість проходження тестування службу управління персоналом.

Служба управління персоналом з урахуванням отриманої інформації та документів оцінює належність причини неявки посадової особи – учасника

перевірки до поважних причин і визначає інший день проходження тестування та анкетування.

14. Висновок щодо результатів перевірки рівня митних компетенцій посадових осіб митних органів, в якому вказується результат перевірки (достатній рівень / недостатній рівень) затверджується за формою згідно з додатком 1 до цього Порядку.

Посадова особа митного органу вважається такою, що має достатній рівень митних компетенцій, якщо вона склала тестування на знання законодавства та тестування за всіма визначеними операційними митними компетенціями.

У разі встановлення за результатами перевірки рівня митних компетенцій недостатнього рівня митних компетенцій для займаної посади посадова особа митного органу зобов'язана пройти підвищення кваліфікації відповідно до графіка проведення підвищення кваліфікації посадових осіб митних органів за спеціальними програмами, який затверджується наказом Держмитслужби щорічно з урахуванням строків, визначених підпунктом 4 пункту 5 розділу V цього Порядку.

За результатами проходження підвищення кваліфікації відповідно до індивідуальної програми посадова особа митного органу проводить повторно перевірку рівня митних компетенцій у строки, визначені пунктом 5 розділу V цього Порядку.

Затвердження висновку щодо повторної перевірки рівня митних компетенцій здійснюється за формою згідно з додатком 1 до цього Порядку не раніше ніж через 5 місяців після затвердження висновку, що містить результат про недостатній рівень митних компетенцій.

15. У разі повторного встановлення недостатнього рівня митних компетенцій приймається рішення відповідно до статті 570³ глави 79 розділу XX Митного кодексу України та умов контракту про проходження служби в митних органах.

16. Висновок може бути оскаржений посадовою особою митного органу, стосовно якої він затверджений, до Голови Держмитслужби / керівника відповідного територіального органу з питань дотримання процедури перевірки рівня митних компетенцій протягом 30 календарних днів з дня, коли її було ознайомлено з висновком, або до суду в установленому порядку.

У разі прийняття рішення про скасування висновку щодо цієї посадової особи повторно проводиться перевірка рівня митних компетенцій не пізніше 14 календарних днів після прийняття такого рішення.

17. Матеріали про проходження перевірки рівня митних компетенцій посадовою особою митного органу зберігаються в особовій справі посадової особи.

VII. Форма та порядок складання індивідуальної програми професійного розвитку посадової особи митного органу

1. Відповідно до визначених посадовою інструкцією завдань та/або за результатами перевірки рівня митних компетенцій для кожної посадової особи митного органу складається індивідуальна програма за змістом та формою згідно з додатком 2 до цього Порядку.

2. Індивідуальна програма складається з метою планування професійного розвитку посадової особи митного органу.

3. Індивідуальну програму складає посадова особа спільно зі службою управління персоналом на основі визначених для неї митних компетенцій, передбачених контрактом про походження служби в митних органах, не пізніше 10 робочих днів:

після призначення (переведення) або виходу на роботу після відсутності на службі;

після затвердження висновку щодо результатів перевірки рівня митних компетенцій посадових осіб митних органів.

4. Індивідуальна програма складається з урахуванням Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 лютого 2019 року № 106, і Переліку митних компетенцій та їх рівнів для посад державної служби категорій «Б» і «В» у митних органах, затвердженого наказом Держмитслужби.

5. Індивідуальну програму підписує посадова особа митного органу та служба управління персоналом, погоджує безпосередній керівник і затверджує керівник самостійного структурного підрозділу.

6. Оригінал індивідуальної програми зберігається у службі управління персоналом.

**Директор Департаменту роботи
з персоналом та організаційного
розвитку**

Дмитро СИВОКОНЬ